

som man nu regner med at kunne frembringe stamceller på. Det udvikler sig hele tiden. Der står om en amerikansk forsker, som hedder Dominko, som har lavet nogle meget lovende forsøg, der går ud på, hvordan man kan fremstille fine levende udviklende stamceller ud fra hudceller, så det venter vi os også meget af, det bliver spændende.

Men det, som vi i dag har diskuteret, er jo fosteranlæggene og menneskeligt liv, altså at embryoner, fosteranlæg, er menneskeligt liv. Og vi mener i Kristeligt Folkeparti helt klart, og der står vi samlet, vi behøver ikke at stilles frit, for vi mener det samme, vi mener, at menneskeligt liv skal respekteres, det er vores helt klare holdning.

Jeg vil gerne sige tak for en rigtig god debat, både til de partier, der var enige, og dem, der var uenige, og jeg vil egentlig også sige en fortsat god etisk debat, for det fortsætter jo heldigvis. Jeg håber selvfølgelig også, at Folketinget efter debatterne, efter konferencerne, efter høringerne så vil beslutte at vælge livet, at vælge, at vi i Danmark vil stå sammen om at vise respekt for livet.

Formanden:

Fru Margrete Auken, er det for en kort bemærkning? (*Ophold*). Nej, det er som ordfører i anden omgang. Jeg tror, det giver 3 minutter, hvis formanden er meget venlig.

Margrete Auken (SF):

Jeg skal nok gøre det kort, men det er kun, fordi det ikke er en replik til fru Tove Videbæk, at jeg formelt må gøre det sådan.

Jeg vil godt lige sige om det forslag til vedtagelse, som flertallet har fremsat, at jeg i morges anbefalede gruppen, at vi undlod at stemme, og det vedtog vi så. Men efter den debat, vi har haft, og efter de klare tilkendegivelser fra flertallet af dem, der står bag det, altså fra både Socialdemokratiet, fra De Konservative og, så vidt jeg kan høre, fra ministeren, synes jeg, det ville være meningsløst ikke at stemme for det, sådan som debatten er forløbet i dag.

Kl. 17.30

Derfor vil jeg nu sige her – det er jo ikke sikkert, jeg kommer igennem med det – at jeg vil anbefale gruppen, at vi i morgen tidlig stemmer for det her forslag til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Svend Auken):

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil først ske i forbindelse med vores møde i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om en offensiv konkurrencestrategi, der udnytter open source-software og åbne standarder.

Af Anne Grete Holmsgaard (SF) og Aage Frandsen (SF).

(Fremsat 1/11 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Det fremsatte beslutningsforslag opfordrer regeringen til at fastlægge en offensiv konkurrencestrategi, der udnytter open source-software og åbne standarder. Det anføres, at det potentielle økonomiske råderum, der opnås ved brug af open source, ikke realiseres af sig selv, og at der derfor er behov for velovervejede strategier.

Disse strategier skal sikre koordinerede beslutninger vedrørende it i staten, indførelsen af åbne standarder og økonomisk støtte til pilotprojekter.

Desuden anføres behovet for en politik for intellektuel ejendomsret, herunder sikring af fælles goder såsom retten til fri udvikling af programmer, funktioner og design.

Indledningsvis vil jeg sige, at jeg er meget enig i en lang række af de overvejelser, der ligger bag beslutningsforslaget. Der skal ikke herske tvivl om, at regeringen deler ønsket om et velfungerende og konkurrencepræget softwaremarked, og udbredelsen af åbne standarder og koordinerede beslutninger vedrørende it i staten synes at være vejen frem.

Regeringens mål er at sikre for det første, at de offentlige ydelser kan leveres sammenhængende og med brugeren i centrum, for det andet, at borgernes interesser sikres i relation til åbenhed og tilgængelighed, for det tredje, at barriererne for konkurrence på it-leverancer til det of-

fentlige fjernes, og endelig for det fjerde, at det offentlige brug af it er effektiv og omkostningsbevidst.

Derfor har regeringen igangsat en proces, der har til formål at udforme en overordnet statslig it-politik på det tekniske område. Dette sker i forlængelse af netværksredegerelsen »IT for alle« fra april 2002, hvor der netop bliver sat fokus på statens it for at styrke koordinationen og helhedstænkningen. Det er i denne brede sammenhæng, jeg ser spørgsmålet om software, herunder open source.

Et element i denne proces er etablering af en fælles offentlig it-arkitektur, der kan skabe fælles tekniske rammer for investeringer i og anvendelse af it i det offentlige og sikre sammenhæng i vores service, og som en del af it-arkitekturen vil spørgsmålet om anvendelsen af software, herunder open source, blive taget op. En rapport fra Teknologirådet har fremhævet et meget stort besparelspotentiale på adskillige milliarder kroner om året, hvis den offentlige sektor samlet går over til at bruge open source.

Det lyder selvfølgelig besnærende, at der skulle være så store økonomiske gevinster at hente, som blot venter på at blive høstet. Men som i så mange andre sammenhænge er sagen måske ikke helt så enkel, som det umiddelbart kunne lyde. Udfordringen er at sikre, at det offentlige kan indkøbe software efter devisen »bedst og billigst«, uanset om det er leverandørrejet eller open source.

Kl. 17.35

At indkøbsprisen er billig, og at det i nogle tilfælde jo er ganske gratis, giver ikke altid et reelt billede af de samlede omkostninger ved at skifte software-plattform. Der vil ud over indkøb være omkostninger ved tilpasning af systemer og oplæring af medarbejdere, og der vil være omkostninger til udvikling og til at sikre den fornødne kvalitet, stabilitet og sikkerhed.

Pilotforsøg, hvor værdi og omkostninger forbundet med brugen af forskellige it-systemer sammenlignes, kan derfor meget vel komme på tale, og indhentning af såvel danske som udenlandske erfaringer er meget centralt.

Dette indgår i den igangværende proces med at skabe det fornødne grundlag for indholdet i den statslige it-politik. Der har i efterårets løb været holdt to konferencer om henholdsvis it-arkitektur og open source. Denne proces, hvor der er tale om en meget bred dialog, afsluttes med en rapport i begyndelsen af 2003 med anbefalinger til statens it-brug. Rapporten vil danne

grundlag for forslag til en statslig it-strategi på det tekniske område og vil blive sendt i en bred høring. Der vil derfor med denne proces være rig mulighed for at inddrage de intentioner, der ligger bag det forslag, som vi behandler her i dag.

Med hensyn til spørgsmålet om intellektuel ejendomsret vil regeringen via vækstprogrammet se nærmere på spørgsmålet om patenter, varemærker, design m.m. Formålet er at afdække behovet for at nytænke den pågældende lovgivning i forhold til de udfordringer, samfundet mødes med i dag og i fremtiden. Regeringen udgiver i den her sammenhæng en rapport om emnet i 2003.

Det skal dog bemærkes, at dette område i høj grad er reguleret gennem internationale traktater og aftaler, som Danmark sammen med de øvrige europæiske lande har tiltrådt. I øjeblikket arbejdes der i EU på en plan for at øge gennemsigtheden i patentsystemet, for så vidt angår patentering af software. Det er vurderingen, at arbejdet i EU med dette direktiv er et vigtigt skridt i retning af at sikre reel konkurrence.

På baggrund af den igangværende proces med statens it-politik kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget i den foreliggende form. Men jeg ser frem til et bredt samarbejde om en konkret statslig it-politik, der bygger på de fælles intentioner om at sikre et velfungerende, konkurrencepræget software-marked.

Tina Nedergaard (V):

Forslagsstillerne fremsatte et forslag, som øjensynlig skal medvirke til sund konkurrence på markedet for software. Jeg kom imidlertid under læsningen i tvivl om, hvorvidt forslagsstillerne forstår helt det samme ved sund konkurrence som jeg selv.

Det fremgår nemlig også af forslaget, at intentionen er at pålægge regeringen at sikre, at der implementeres betydelige elementer af open source-software i den offentlige forvaltning.

I Venstre mener vi ikke, at det er fri konkurrence at pålægge nogen en bestemt leverandør eller et bestemt produkt. Vi vil hellere være med til at fjerne barriererne for at træffe det bedste valg.

I Venstre er vi meget positive over for muligheden for, at brugerne, uanset om der er tale om den offentlige sektor, private virksomheder eller borgerne, får adgang til den bedste og billigste løsning. Derfor støtter vi forslaget intention om at skabe gode konkurrencevilkår.

I Venstre finder vi det imidlertid ikke hensigtsmæssigt, at vi låser os fast på bestemte løsninger nu og her. I Venstre konstaterer vi med tilfredshed, at ministeren allerede i forlængelse af regeringens handlingsplan »IT for alle« har igangsat en proces, som skal belyse mulighederne for at skabe fælles rammer for it-investeringerne i staten, herunder anvendelsen af open source og adgang til åbne standarder.

Vi har forstået, at denne proces vil resultere i en rapport, som skal komme med anbefalinger på området i begyndelsen af det kommende år.

I Venstre vil vi gerne afvente resultaterne af dette arbejde. Men jeg vil alligevel gerne benytte lejligheden til at understrege, at vi er enige med forslagsstillerne i intentionen om at fremme det frie valg. Det ønsker vi nemlig generelt i Venstre, men altså også helt konkret i forhold til it-markedet.

Kl. 17.40

Forslagsstillerne ønsker tillige systematisk indsamling af danske og udenlandske erfaringer. Det forekommer meget fornuftigt, hvorfor vi i Venstre da også forudsætter, at regeringen inddrager såvel gode som dårlige erfaringer i den videre proces.

Forslaget lægger endvidere op til, at regeringen skal fremlægge et forslag til en politik inden for intellektuel ejendomsret, som skulle sikre mangfoldighed i udbuddet og åben og fair konkurrence. Igen er intentionerne helt i top. Men vi har også forstået, at regeringen i foråret vil præsentere en rapport på netop dette område, hvor der tages hensyn til de internationale aftaler, som foreligger på området, og som Danmark har tiltrådt, og det videre arbejde med EU's direktiv for patentering af programmel.

I Venstre støtter vi således delvis intentioner i forslaget, men vi er uenige i, at regeringen skal sikre et vist køb af den ene eller den anden vare, da det netop ikke er fri konkurrence, og så ønsker vi at afvente regeringens to rapporter, som vi har forventning om vil give os større viden og nogle flere svar på de mange spørgsmål, udviklingen i øjeblikket medfører.

I Venstre kan vi derfor ikke umiddelbart støtte forslaget, som det foreligger.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Tina Nedergaard, om hun synes, det er fri konkurrence, hvis man fastholder den nuværende situation, hvor den offentlige sektor faktisk næsten fuldstændig er do-

mineret af leverandøret software. Er det fri konkurrence?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil altid være bekymret over enhver form for monopolstilling, der måtte komme på et marked, herunder også it-markedet, og det var derfor, jeg også i min ordførertale understregede, at vi gerne arbejder videre med de intentioner, der ligger i forslaget om at sikre en fair konkurrence.

Det, jeg opponerede imod, var den passus i forslaget, der går på, at der skal indgå betydelige elementer af open source i den offentlige forvaltning. Det er dér, vandene deler sig en lille smule. Jeg synes, der skal skabes rammer for fri konkurrence, og derefter skal markedet bevæge sig. Og som jeg sagde, vil vi meget gerne afvente resultatet af det arbejde, der pågår i øjeblikket i ministeriet.

Så jeg tror faktisk, vi er meget enige om intentionerne, og vi er meget enige om målet; det er spørgsmålet om midlerne og værktøjerne derhertil.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det, der står i forslaget, er faktisk »etablering af en række strategiske projekter, der implementerer betydelige elementer af open source-software«, altså en række konkrete projekter. Der kunne f.eks. være tale om en del af en styrelse eller en del af en offentlig institution, hvor man sagde: Her går man i gang med at implementere anvendelsen af open source for at få sig nogle erfaringer.

Det er jo, vil jeg sige, en vej at komme videre ad, men jeg vil da gerne vide: Hvis fru Tina Nedergaard ikke mener, det er vejen frem, hvad er så svaret på, hvordan man fjerner de barrierer, der jo reelt er i dag for en åben og fair konkurrence, og som faktisk koster dyrt for den offentlige sektor, både den statslige og den kommunale?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Det forekommer mig, at jeg muligvis har tillagt den passus for stor betydning. Jeg så det, som om forslagsstillerne ønskede, at man fra statens side gik ind og dikterede indkøb eller anvendelse i betydeligt omfang i den offentlige forvaltning.

Såfremt der er tale om projekter, kan man sige det på den måde, at Venstre er positiv over for intentionen om, at projekter kan være vejen frem, men jeg vil gerne fastholde, at vi i Venstre gerne vil afvente resultatet af det arbejde, der pågår med henblik på at udvikle og udvælge de værktøjer, som forekommer mest hensigtsmæssige til at nå det fælles mål, at der opnås fri konkurrence på markedet.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg forstår faktisk ikke rigtigt, hvorfor Venstre vil vente. Det er helt klart, at denne her debat kører i hele Europa, og den kører også i Europa-Kommissionen, der har fået lavet to ganske glimrende rapporter, der viser potentialet i at gå over til åbne standarder og dermed også anvende muligheden for at bruge open source-software i betydelig større omfang, end man gør i dag. Regeringen har selv spillet ud med en offensiv strategi for den digitale forvaltning.

Er fru Tina Nedergaard ikke bekymret for, at man ved at vente endnu en gang risikerer at miste flere penge og få en alt for lang fortsættelse af den udvikling, hvor den offentlige sektor faktisk er dybt afhængig af leverandøret software, som er lukket software.

Kl. 17.45

(Kort bemærkning)-

Tina Nedergaard (V):

Jeg er bekendt med, at der er rapporter, der afdækker, at der er et betydeligt potentiale også i form af besparelser på dette område.

Det kan godt være, det er min jyske, endda nordjyske skepsis, der træder til. Den går på, at jeg gerne vil have, at vi får afdækket området så bredt, som det er muligt, og derefter ser på, hvilke værktøjer vi skal anvende. Jeg er faktisk ikke personligt overbevist om, at open source er det eneste rigtige svar vedrørende de løsninger, som vi skal vælge i den danske offentlige forvaltning – heller ikke på sigt.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Thomas Adelskov som ordfører.

Thomas Adelskov (S):

Jeg skal starte med at tilstå, at det har været lidt svært at skulle sætte sig ned og skrive en ordførertale på det her punkt, for egentlig burde man jo bruge sin ordførertid heroppe på at anklage regeringen for ikke selv at være kommet med et

tilsvarende forslag, som vi nu faktisk står og behandler, fremsat af SF.

Der er jo rigeligt grundlag at træffe beslutninger på. Der er rigeligt grundlag at fremlægge forslag på. Jeg skal bare minde om, hvad vi sidst har fået fra Teknologirådet: en ganske udmærket rapport med ganske udmærkede anbefalinger. Så der er efter min bedste overbevisning egentlig ikke grund til at vente og sætte sig med armene over kors.

I Socialdemokratiet er vi meget optaget af open source. Dels er der jo tale om programmer, hvor man kan sikre, at man i den offentlige sektor kan bruge og anvende billigere software end det, vi kender i dag, dels er det jo en måde at sikre konkurrence på og en måde at undgå monopoldannelse på eller i hvert fald bekæmpe den monopoldannelse, som vi ser i dag. Det er også en mulighed for at sikre større brugerindflydelse på programmerne, på udformningen og på rettelser. Og det er jo i en række situationer faktisk også bedre software.

Nu mener vi til gengæld ikke, at man nødvendigvis skal stille sig op og kræve, at man i alle hjørner i den offentlige sektor skal anvende open source-software. Vi er af den opfattelse, at open source-software er et udmærket alternativ til de eksisterende softwaretyper, der er ejet af producenterne. Derfor lægger vi stor vægt på, at man følger en række af de anbefalinger, der netop er kommet i rapporten fra Teknologirådet.

Men hvis vi skulle give nogle anbefalinger til regeringen, så kunne man jo starte dér, hvor man sagde: Her og nu ved vi, at det største problem for at implementere open source-software i institutioner, i kommuner og i offentlige styrelser er, at der ikke er en politik med hensyn til en fælles standard for dokumenter. I dag er det jo sådan, at hvis man skal være nogenlunde sikker på, at man kan sende et brev til en offentlig institution, så er man næsten nødt til at anvende formatet Word fra Microsoft, og skal man sende et regneark, ja, så er det Excel fra Microsoft.

Jeg synes, at man sagtens i regeringen kunne tage det skridt at sige: Vi vil her og nu åbne og bane vejen for, at man rundtomkring i institutioner og styrelser får mulighed for og føler sig sikre og trygge ved at implementere open source-software ved at melde nogle fælles standarder ud. Og hvis man er usikker på, hvad det skal være for en fælles standard, ja, så kunne man jo trygt lægge opgaven over i it-taskforce under Finansministeriet, hvor der også sidder embedsmænd fra Videnskabsministeriet. Her kunne

man jo sammen med kommuner og amter, som sidder med ved bordet i it-taskforcen, træffe de nødvendige beslutninger, der gjorde, at open source-software blev en mulighed at vælge.

Jeg er også ret overbevist om, at ministeren her og nu, også selv om man har tænkt sig senere at komme med yderligere rapporter og redegørelser til Folketinget, kunne igangsætte et forsøgsarbejde, som kunne danne baggrund for yderligere diskussioner, og som jo i hvert fald, og det er det, vi ser et stort behov for, kunne danne erfaringsgrundlag for de mange, mange kommuner, amter og institutioner ude i det ganske land, som har svært ved at træffe en beslutning og vælge andet software end de eksisterende leverandøreljede softwaretyper, fordi man ikke har det tilstrækkelige erfaringsgrundlag.

Man kunne jo oprette en portal på internettet, hvor man erfaringsudvekslede, og man kunne jo implementere og igangsætte nogle forsøg, der gjorde, at det var muligt deraf også at hente nødvendig erfaring. Så der er sådan set rigeligt at tage fat på.

Kl. 17.50

Når jeg så ser beslutningsforslaget fra SF, må jeg sige, at jeg synes, der her er ganske udmærkede muligheder for regeringen for direkte at følge op. Jeg har hørt, at ministeren har lagt op til, at der kommer en række initiativer. Jeg synes, at ministeren på baggrund af debatten her i dag selv burde iværksætte nogle initiativer og konkrete handlinger her og nu.

I forhold til det forslag, som ligger foran mig, må jeg konstatere, at vi godt kan leve med de fire punkter. Vi synes sådan set, det er fremadrettet, og vi mener egentlig, ministeren burde gribe chancen.

Jeg må konstatere omkring punkt 4, som kunne give anledning til debat, at jeg egentlig er af den opfattelse, at det at få udarbejdet en fælles national politik om intellektuel ejendomsret jo ikke nødvendigvis er i modstrid med de beslutninger, der tidligere er truffet, og de stemmeafgivninger, der f.eks. er givet i forhold til EU. Derfor synes jeg, at man udmærket kunne skabe en fælles ramme også på dette område.

Samlet set synes jeg, det er et godt forslag, og jeg synes, ministeren burde tage initiativer og burde række hånden ud og tage fat her på baggrund af bl.a. beslutningsforslaget og nogle af de bemærkninger, jeg har gjort.

Jeg skal også sige, at jeg i denne her sammenhæng også taler på vegne af Det Radikale Venstre, som ikke har kunnet være til stede i salen.

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det hr. Per Dalgaard som ordfører.

Per Dalgaard (DF):

Det aktuelle beslutningsforslag bevæger sig ind på et meget komplekst område. Forslaget lægger op til at etablere strategier, indsamle erfaringer og udnytte en økonomisk gevinst samt at søge at koordinere en såkaldt koncernstrategi for åbne standarder i den digitale offentlige forvaltning.

Forslaget tager sit udgangspunkt i det, der kaldes open source-software, der – ligesom en forbrugeroplysning – overhovedet ikke er noget nyt; det har i hvert fald eksisteret de sidste 10 år.

Dansk Folkeparti er altid åben over for tiltag, der kan spare det offentlige for omkostninger, og det gælder på alle områder.

Hensigten med forslaget: at bryde et monopol på software, som i dag stort set styres af Microsoft, er ganske forståelig. Der er ingen tvivl om, at de udnytter en monopolsituation til nogle ganske pæne avancer. Det er klart til skade for brugerne, og det medfører store omkostninger for it som sådan.

Der er dog i beslutningsforslaget en række betragtninger, som forskønner det mål, SF her stiller i udsigt, nemlig større frihed til at vælge software, en forlængelse af hardwaren og en reduktion af installationsomkostningerne. Det har vist ikke helt noget med open source-software at gøre. Det er i hvert fald overhovedet ikke nogen forudsætning for at forlænge hardware, at man har open source-software. Så er det i hvert fald fuldstændig nyt for mig, som trods alt har arbejdet med it i 20 år. Det behøver altså ikke at være tilfældet, når vi anvender open source-software. At det så også skulle være et alternativ til leverandøret software, forstår jeg så egentlig heller ikke rigtig. Hvis en programmør laver et stykke software, som han stiller frit til rådighed, vil han jo nok altid sige, at det egentlig er hans, men at han stiller det gratis til rådighed for alle. Derfor kan man ikke stille begrebet leverandøret software op imod open source-software. Men det er sådan set lidt en biting, kan man sige.

Dansk Folkeparti kan godt acceptere, at regeringen pålægges at udrede fordele og ulemper ved open source-software, så de økonomiske fordele for staten kan klarlægges. Jeg kan så forstå, at det er regeringen sådan set i gang med.

Forudsætningerne i rapporten fra Teknologirådet om de der milliardbesparelser er jo nemme at komme frem til. Hvis alt det software,

man køber, er gratis, kan man jo sagtens opnå en masse besparelser. Men igen: På baggrund af de erfaringer, jeg i hvert fald har fra it-branchen, kan jeg sige, at det aldrig kommer til at gå, som præsten prædiker. Der er et hav af problemer.

Jeg vil også påpege, at f.eks. open source-software garanteret er lettere for hackere at gå til end en form for lukket software.

Jeg plæderer ikke for, at vi skal fastholde en lukket eller det, som nogle kalder leverandøret software. Jeg ser gerne, at Microsofts monopol brydes, og jeg ser gerne, at man indfører open source-software, men det er bestemt ikke problemfrit; det vil give mange problemer. Og jeg tror ikke, at de forudsætninger, der ligger til grund for beslutningsforslaget, holder stik.

Så Dansk Folkeparti vil gerne afvente de ting, der kommer fra regeringens side.

Kl. 17.55

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det kan godt være, at hr. Per Dalggaard har arbejdet med it i mange år, men jeg vil sige, at det virker nu lidt, som om han ikke har læst forslaget. Der står ikke noget som helst løfte om, at man kan trække de penge, der er omtalt, som baserer sig på Teknologirådets rapport, hjem.

Det, der står, er, at der er et økonomisk råderum, og jeg går ud fra, hr. Per Dalggaard er enig med mig i, at det er absolut uønskeligt, at den offentlige sektor bruger for mange penge på it i forhold til, hvad den kunne nøjes med at bruge, hvis der var reel konkurrence. Jeg vil egentlig gerne have at vide: Er vi enige i det, eller er vi uenige i det?

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Det er vi absolut enige i. Som jeg også sagde i min tale et eller andet sted: Dansk Folkeparti går absolut ind for, at staten skal spare de steder, hvor der kan spares, bl.a. på it og i øvrigt også på en række andre områder. Det er der ingen uoverensstemmelse mellem os omkring – overhovedet ikke.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Når vi er enige i det, så forstår jeg egentlig slet ikke holdningen med at afvente. Det må da være magtpåliggende for Dansk Folkeparti hurtigst

muligt at få skubbet til en proces, der kan støtte både statslige institutioner og kommuner med at undgå den fælde, de sidder i nu, hvor de jo faktisk ikke har frit valg. Det er jo realiteten: De har ikke frit valg.

Så jeg begriber egentlig ikke, hvorfor hr. Per Dalggaard ikke er interesseret i at skubbe på dem her proces. For mig lød det nærmest, som om hr. Per Dalggaard var en del af regeringen, der sagde, ja, ærgerligt nok vi ikke kom først med det her, så vi må hellere vente på den næste rapport. Men det kan vel ikke være rigtigt vel?

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Min indstilling baserer sig igen på, hvad jeg har erfaret gennem mange år med hensyn til it-projekter, som man tror man lynhurtigt kan få en fortjeneste ud af. Det er meget mere komplekst end som så, og om man skulle vente f.eks. 1 eller 2 måneder mere, det betyder ingenting.

Men selvfølgelig skal staten spare, og selvfølgelig er det en idé, hvis den kan gøre det så hurtigt som muligt, men jeg tror ikke på, at en lynhurtig gennemførelse af det her vil medføre den besparelse. Det tror jeg simpelt hen ikke på.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det tror jeg sandelig heller ikke på. Det er også derfor, der står noget andet i forslaget, nemlig at det her ikke er en enten-eller-strategi, men en både-og-strategi.

Så jeg vil egentlig gerne endnu en gang spørge hr. Per Dalggaard, om han slet ikke synes, det haster med det her. Denne her sag blev diskuteret meget grundigt for godt og vel 2 år siden i Folketinget. Der blev afgivet en betænkning fra Folketinget, hvor der var bred tilslutning til, at det her havde store perspektiver.

Nu sidder vi så oven i købet med en udvikling, hvor vi har Teknologirådets rapport, og vi kan se en udvikling i Europa, hvor adskillige regeringer er gået over til at sige, ja, vi vil have åbne standarder, og vi vil have fremmet open source-software.

Hvad er det, der gør, at hr. Per Dalggaard er blevet så bovlam, at han synes, at det rigtige standpunkt er at sidde og vente på endnu en regeringsrapport? Er det Dansk Folkeparti, der er blevet så tilpasset, at de simpelt hen bare sidder og venter på regeringen, eller hvad sker der?

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

På ingen måde. Jeg kunne sådan set godt forestille mig, at regeringens intentioner om det her blev klonet, når vi nu lige har snakket kloninger, så vi kunne få sådan noget sat i gang.

Men man kan jo spørge sig selv, når der nu kom en rapport for 2 år siden, hvorfor den så ikke er gennemført. Hvad skete der dengang? Der var det jo en anden regering, som jeg nok tror, at fru Anne Grete Holmsgaard støttede. Hvorfor er der så ikke sket noget allerede dengang? Sagen er ikke ny. Open source-software er et mindst 10 år gammelt begreb.

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Kl. 18.00

Else Theill Sørensen (KF):

Da mit partis ordfører, fru Pia Christmas-Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hendes vegne redegøre for Det Konservative Folkepartis stillingtagen til forslaget ved at læse hendes tale op:

Vi deler langt hen ad vejen de intentioner, som man kan udlede af beslutningsforslaget. Vi er dybt optaget af de muligheder, der ligger i principperne bag open source-software, og vi har længe kæmpet for initiativer, der kan understøtte en åben konkurrence på softwaremarkedet.

På samme måde er vi yderst opmærksomme på, at investeringsbeslutninger i den offentlige forvaltning har stor betydning for udbredelsen af åbne standarder. Det er vigtigt, at det offentlige vurderer open source-software på samme vilkår som leverandøret software, og vi er fra konservativ side optaget af at bidrage til en sådan udvikling.

Vi ser derfor frem til, at videnskabsministeren i løbet af det næste halve år fremlægger en rapport om statens it. Derigennem styrkes grundlaget for formuleringen af konkrete strategier.

Også når det gælder spørgsmålet om intellektuel ejendomsret, sætter forslaget fokus på et vigtigt tema. Regeringen arbejder ligeledes med denne sag og forventer at komme med en rapport i løbet af 2003, idet man dog er meget opmærksom på den internationale dimension i problemstillingen.

Da regeringen er i fuld gang med de problemstillinger, som beslutningsforslaget omhandler,

mener vi ikke, at der er behov for at vedtage det foreliggende beslutningsforslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Undskyld, det er fru Line Barfod. Det sker, når man kun kigger i sit manuskript og ikke ser på personen.

Line Barfod (EL):

Så må jeg hellere starte med at sige, at da vores ordfører på området, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, ikke kan være til stede, skal jeg oplæse følgende:

Enhedslisten kan støtte dette forslag om en offensiv strategi i forhold til open source. For os er monopoler generelt af det onde. Specielt private monopoler har en usmagelig tendens til at udnytte situationen og hæve priserne på deres produkter. I dag er næsten alle pc-ejere i Microsofts vold, når det gælder styresystemer og kontorprogrammer. Bl.a. derfor er det vigtigt, at der udvikles alternativer til leverandøret software, og som det fremgår af bl.a. Teknologirådets rapport, er open source et seriøst alternativ.

Jeg skal ikke her opregne alle de fordele, der er ved brugen af open source og åbne standarder. Mange er allerede opregnet i beslutningsforslagets bemærkninger, og dem er Enhedslisten enig i. Men hertil kommer, at der jo også ligger et demokratisk aspekt i brugen af open source og åbne standarder. Forbrugeren får mulighed for enten selv at tilpasse programmet eller selv vælge leverandør.

En mangfoldighed af personer og små firmaer får nu reel mulighed for at udvikle nye programmer og tjenester uden at skulle spørge monopolet om lov. Open source og åbne standarder skaber uafhængighed både for softwareudvikleren og for forbrugeren. Men hvis open source for alvor skal blive et reelt alternativ for den enkelte, så er det helt centralt, at det offentlige, stat og kommuner, går i spidsen med at bruge open source, ellers forbliver det en niche for de særligt udvalgte.

Vi finder de forslag, som SF her har lagt frem, som en fornuftig overbygning på de anbefalinger, som Teknologirådet er kommet med, og Enhedslisten kan som nævnt støtte forslaget.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KRF):

Når det drejer sig om dette beslutningsforslag om en offensiv konkurrencestrategi, der udnytter open source-software og åbne standarder, så er vi i Kristeligt Folkeparti enige i alle intentioner i dette forslag.

Forslaget tager bl.a. udgangspunkt i Teknologirådets rapport, så det er altså ikke et forslag, der bygger på luftige ideer eller tanker i SF. Det er altså et forslag, der er velbegrundet, og det er også et forslag, som tager fat om et område, som er utrolig vigtigt at have en strategi for, have nogle klare holdninger til og mål for.

Der er jo her tale om at få udarbejdet en politik på et område, som virkelig sætter brugerne i centrum, og der var jeg helt enig med ministeren. Det vil vi også hellere end gerne i Kristeligt Folkeparti. Derfor mener vi heller ikke, at det er til gavn for brugerne, når der er et monopol på et område. Tværtimod må man være opmærksom på, hvad der vil gavne brugerne og dermed også være bevidst om den politik, der skal lægges.

Der er jo tale om fri konkurrence, der er tale om omfattende økonomiske fordele. Det er jo virkelig en politik, som regeringen ellers i øvrigt burde kunne tilslutte sig.

Kl. 18.05

Når det gælder åbne standarder, har vi den helt klare holdning i Kristeligt Folkeparti, at alle offentlige institutioner skal bruge åbne standarder, altså at brugerne skal kunne læse ethvert dokument, uanset hvilket styresystem man har, og det gælder for den sags skyld også offentlige hjemmesider osv.

Man har som offentlig institution, stat, kommune, amter, et ansvar, også for at kunne gå foran og opstille nogle klare målsætninger for, hvordan dette område skal tackles i fremtiden.

Kristeligt Folkeparti mener egentlig, at dette beslutningsforslag netop tager fat på en problemstilling, som vi må være helt klar over, hvordan vi vil agere ud fra.

Vi kan støtte dette forslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil gerne sige tak til de ordførere, der har støttet forslaget. Jeg vil også gerne sige tak til de ordførere, der har støttet intentionerne i forslaget. Og så vil jeg selvfølgelig gerne sige tak til

ministeren for hans indledende redegørelse, men jeg havde faktisk forventet mig lidt mere action fra ministerens side.

I juli i år svarede videnskabsministeren mig på et skriftligt spørgsmål, og i det siger han, at regeringen endnu ikke på nuværende tidspunkt har taget stilling til brugen af open source-software, man afventer bl.a. Teknologirådets kommende redegørelse. Men så slutter svaret med, at dette forløb skal munde ud i en stillingtagen til brugen af open source-software i efteråret 2002, og det er jo sådan set, hvor vi er nu. Så på det tidspunkt meddelte ministeren, ikke bare mig, men jo også Folketingets hjemmeside, at han var indstillet på at tage stilling til brugen af open source-software i den offentlige sektor i efteråret 2002. Der er jo ikke meget tid at løbe på.

I efteråret 2002, refereret fra Politiken den 31. oktober, udtaler ministeren i et indlæg, at: »...ja, den offentlige sektors it-systemer må være bygget op på åbne standarder.« Det er to meget klare meldinger.

Derfor havde jeg faktisk forventet, at ministeren kom herop og sagde: Ja, vi har et godt beslutningsgrundlag, og vi kan ikke blive ved med at sidde og vente, så lad os komme i gang med at få formuleret en strategi. Så egentlig var det lidt ærgerligt, det var en helt uvant defensiv holdning fra videnskabsministerens side, hvad er der dog sket?

Jeg vil så godt sige: Det kan da heller ikke være sådan, at ministeren vil vente på det hele. Altså lad os nu tage punkterne ét for ét.

Punkt 1: Etablering af en række strategiske projekter. Den er der nogle, der har fået lidt galt i halsen, og jeg må så bare erkende, at det har jeg ikke været god til at formulere på ordentlig dansk. Så prøver jeg herfra.

Det handler om at få lavet nogle projekter, hvor man bruger open source. Der er ganske få i øjeblikket, og det er alt sammen inden for meget små enheder, Kvinfol har det, Forbrugersinformation har noget af det, Hanstholm Kommune, som er en meget lille kommune, har det og er meget glad for det.

Så det her handler i al sin enkelthed om at sige: Ja, lad os få nogle erfaringer, så lad os få udpeget nogle områder, som er motiverede for det her, for de skal selvfølgelig være motiverede, for det her kan man ikke trække ned over hovedet på folk. Men lad os få udpeget nogle, som er motiveret for at gå i gang med det her, og lad os give dem noget support, sådan at vi får indhentet nogle erfaringer. Det behøver vi ikke at sidde

og vente på en rapport for, det kunne man lige så godt gøre nu.

Punkt 2: Ja, lad os få indhentet erfaringerne. I øjeblikket er det jo sådan, at erfaringerne ligger spredt rundt omkring alle mulige steder, men hvis man nu er en offentlig leder eller en offentlig chef, så har man faktisk ikke noget sted at gå hen, når man sidder og skal overveje, hvad man i den kommende tid skal investere i.

Det betyder jo alt andet lige, at man tager de løsninger, der er helt sikre på kort sigt, nemlig det, man er vant til i forvejen, nemlig de lukkede standarder, formentlig Microsofts. Så man mangler simpelt hen et sted, hvor man kan indsamle erfaringerne.

Det ville da være en oplagt opgave for Videnskabsministeriet. De kunne sige: Jamen det kan vi da også fint gå i gang med nu, sådan at vi rådgiver ordentligt. Vi kunne også fint gå i gang med at lave nogle seminarer eller uddannelses-tilbud til de offentlige chefer, for det er helt klart, at når man sidder som chef i det offentlige, er man faktisk meget på den.

Kl. 18.10

For det første forstår man sjældent, hvad ens it-chef siger – jeg har prøvet det et par år – for det andet er det meget svært at gennemskue, hvad alternativerne er, så lad os dog få sat gang i det. Jeg mener egentlig, det godt kunne køre allerede nu, det behøver faktisk ikke afvente den redegørelse, som jeg forstod skal handle om selve it-arkitekturen inden for den offentlige sektor.

Så er vi så kommet til punkt 3. Jeg går ud fra, at ministeren mener det, han sagde til Politiken, altså at han går ind for, at der skal være åbne standarder i den offentlige sektor. Jeg synes, det er meget fint, hvis han mener det, for det vil gavne os alle sammen, og i virkeligheden er det vanvittigt uideologisk, når det kommer til stykket. Det handler simpelt hen om at kunne håndtere it-sektoren og den kommende digitale forvaltning på fornuftig vis, så egentlig vil jeg gerne have at vide, om ministeren stadig står fast på det, han sagde til Politiken den 31. oktober. Det håber jeg, og det ville jeg være glad for.

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Som det fremgik af min indledende tale, og som jeg hørte alle ordførelserne, er vi jo enige om, at det er et interessant område, hvor vi alle ønsker, der skal ske noget. Det ønsker regeringen også, og derfor meldte vi også meget, meget klart ud, da Teknologirådets meget spændende

og vidtrækkende betænkning kom for godt en måneds tid siden. Jeg tror ikke, der gik mere end 1 uge eller højst 14 dage, inden jeg var i Finansudvalget, hvor jeg redegjorde for de initiativer, regeringen vil tage, og som skal udmøntes i en rapport i begyndelsen af 2003.

Når vi gør det på den måde, er det, fordi det jo ikke er helt enkelt bare at igangsætte nogle kurser og pilotprojekter og alle de andre ting, som er blevet nævnt, og som jo er ganske rigtige. De skal selvfølgelig iværksættes, men der skulle gerne være en helhed over det, og det skulle gerne være således, at vi sætter det i gang på en sådan måde, at vi er klar over, hvor vi gerne vil hen, at vi får et samlet overblik, og at vi også har en praktisk indgang til det.

Fru Anne Grete Holmsgaard citerede en udtalelse fra tidligere på året, hvor jeg sagde, at vi må være klar, når Teknologirådet kommer med sin betænkning. Jeg må erkende, at den havde måske en lidt anden karakter, end vi lige havde forventet. Det gjorde den ikke uinteressant, for det er jo altid interessant at forsøge, om man kan få 3,5 mia. kr. hjem.

Men jeg tror, at mange deler den opfattelse, som bl.a. Torben Skriver Frandsen, der er topchef inden for Novo Nordisk IT, har. Han sagde, at Teknologirådets open source-arbejdsgruppe bør søge efteruddannelse og aflægge den virkelige verden et besøg. Jeg har ikke forudsætninger for at bedømme, om det er rigtigt, men der er altså en ud over hr. Per Dalgaard, som også arbejder inden for branchen, som måske ikke er helt overbevist om, at rapporten var fyldestgørende.

Når jeg også blev i tvivl, er det, fordi jeg ikke tror, det er så enkelt, og jeg synes, det er bedst illustreret af de eksempler, der er blevet beskrevet efterfølgende. I det øjeblik, man får en ting gratis, skal man jo huske, at der er noget, der hedder implementering, noget, der hedder efteruddannelse og vedligeholdelse, og noget, der hedder sikkerhed. Det er faktisk de ting, som vi meget gerne vil tage op i den helhed, som jeg ved, fru Anne Grete Holmsgaard kender ganske udmærket. Vi forsøger at se dem i sammenhæng under den paraply, vi kalder »IT for alle«, som vi har arbejdet med gennem nogle måneder, og som vi i hvert fald et langt stykke hen ad vejen har sikret økonomien til i finansloven under samme overskrift.

Derfor er det ikke korrekt, når fru Anne Grete Holmsgaard siger, at vi ikke har taget fat, og spørger, hvorfor vi ikke siger ja tak til SF's be-

slutningsforslag. Jamen det gør vi ikke, fordi vi allerede er nået langt længere. De ting, der står i forslaget, er vi i fuld gang med, og derfor kommer der en samlet løsning og nogle ting, som kan iværksættes. Det kan altså ikke klares med, at vi bare slår ud med armen, bliver jeg nødt til at sige. Det er ikke, fordi jeg ikke ønsker at være imødekommende, men det ville bare være lidt mærkeligt at stå her og sige ja tak til noget, som vi er i fuld gang med.

Vi er også i fuld gang med nogle af de forskellige aktører inden for området, som bl.a. hr. Thomas Adelskov berørte, og jeg bliver også nødt til at sige, at vi er nået meget langt, for så vidt angår de fælles standarder; det er vi i fuld gang med. Med hensyn til fælles standard har vi valgt XML, og når vi køber fælles standarder, er det også en selvfølge, at vi kører med åbne dokumentstandarder.

Kl. 18.15

Derfor mener jeg også, jeg kan sige til hr. Thomas Adelskov, at på de områder, hr. Thomas Adelskov var inde på i sit indlæg, er vi altså nået ganske langt. Men vi forsøger som sagt at komme med en samlet og praktisk løsning, som kan gøre, at vi virkelig kan iværksætte tingene.

Det er rigtigt, som hr. Per Dalgaard og også andre ordførere sagde, at det er jo ikke noget nyt, og at der også er nogle, der har taget fat. En mindre kommune og et større parti som f.eks. Venstre er jo i fuld gang med det, men vi skulle gerne have det gjort virkelig frit. Som fru Tina Nedergaard sagde: Vi skal gerne have fjernet alle de barrierer, der findes, så vi kan høste frugten i form af de formindskede udgifter, som nogle mener, der vil komme. Jeg tror også, det er rigtigt et stykke hen ad vejen, men jeg mener, det vil være farligt bare at tage Teknologirådets rapport for gode varer og sige, at nu kører vi derudad.

Vi arbejder med tingene, og som jeg sagde i mine indledende betragtninger, vil vi vende tilbage i begyndelsen af det nye år, hvor vi vil komme med en samlet rapport, der meget gerne skulle imødekomme også fru Anne Grete Holmsgaards ønske et meget langt stykke hen ad vejen.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Navnlig den sidste bemærkning var jeg vældig glad for, og jeg håber, det er rigtigt, at den langt hen ad vejen imødekommer ikke bare mig selv, men også SF's forslag.

Men jeg vil godt lige sige, at vi har faktisk ikke påstået, at det her bare er enkelt og let, og vi har heller ikke påstået, at der ligger milliarder og venter. I øvrigt er open source-software jo ikke nødvendigvis gratis, udtrykket dækker faktisk over både software, der er licenser på, og software, der ikke er licenser på.

Det, der er magtpåliggende for os, er faktisk at begynde at realisere nogle af tingene. I virkeligheden minder det mig meget om diskussionen om ligestilling, hvor der gik adskillige år, hvor alle var enige om, at det var åh så nødvendigt, men der var bare ikke rigtig nogen, der gjorde noget. Først da der var nogle, der begyndte at handle på området, fik man sat skub i processen.

Det er også det, der skal til her. Man skal begynde at realisere tankerne inden for nogle områder, så man får flere erfaringer, man skal skubbe på en proces, og jeg vil da mene, at med de ambitioner, regeringen har om den digitale forvaltning, må det også være fantastisk vigtigt for ministeren, at det går hurtigt.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg vil godt sige ministeren tak for besvarelsen. Jeg synes, det er rart at se en minister, der var langt længere fremme i skoene her i anden runde end i første runde.

Jeg vil godt sige til ministeren, at jeg synes egentlig, han skulle kvittere over for et meget taknsomt parlament. Vi står med en rapport, der egentlig siger 5 mia. kr., men der er ikke én eneste ordfører, som har stået heroppe og sagt: Dem tager vi lige og bruger. Jeg tror nemlig, alle er enige med ministeren om én ting, nemlig at det her er meget kompliceret. Det er ikke nødvendigvis sådan, at open source-software er ensbetydende med, at man henter besparelser. Det er et alternativ, det er monopolbrydende, og det er det, der gør det interessant.

Det er i øvrigt ikke noget, som vi i hvert fald i mit parti ønsker at påtvinge hverken kommuner, amter eller statslige institutioner. Vi mener, det skal være et tilbud, som man kan vælge.

Jeg var glad for at høre én bestemt ting. Jeg noterede ned på mit papir, at ministeren sagde, at man fra ministeriets side allerede var i fuld gang og var nået langt længere end det, der lægges op til i slutningsforslaget fra SF. Derfor vil jeg godt have lov at sige, at vi ser spændt frem til, hvad der kommer i ministerens rapport. Vi er fuldt ud tilfreds med det, vi har fået at høre i

dag, og vi har ikke noget ønske om at fremme en hurtig afstemning om forslaget her. Det skulle være ganske unødvendigt, når man er så langt fremme.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Til fru Anne Grete Holmsgaard skal jeg blot sige, at modsat ligestillingen, hvor der ikke rigtig var nogen, der gjorde noget, kan jeg sige, at i denne sag er der nogle, der gør noget, nemlig regeringen.

Til hr. Thomas Adelskov vil jeg sige i forlængelse af spørgsmålet om de mulige indtægter: Jeg tør ikke på grundlag af Teknologirådets rapport indstille til finansministeren, at han kan bogføre 5 mia. kr. næste år. Det er selvfølgelig glædeligt, hvis vi ikke bruger dem, det kan jeg udmærket se, men jeg tror også, at netop økonomien er noget af det, vi skal have kigget nærmere på. Men det er jo rigtigt, at det også drejer sig om andre ting end penge, nemlig at vi får helt andre muligheder.

Kl. 18.20

Når jeg siger, at vi er nået langt længere, er det helt i forlængelse af den lange redegørelse, jeg gav i Finansudvalget, og som forefindes som bilag. Vi kan foretage en helhedsbetragtning i forlængelse af den rapport, vi også har diskuteret, nemlig »IT for alle«, som vi offentliggjorde i april måned. Det afgørende, som man kan sige er sket siden da, er, som man også kan se i finansloven, at vi har søgt økonomisk dækning for nogle af de ting, som skal iværksættes, for at det kan blive virkelig interessant i den store sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Man skulle jo være et skarn som ordfører, hvis man ikke var kisteglad for at høre, at regeringen er nået langt længere, så det vil jeg da gerne takke ministeren for og sige, at jeg ser meget frem til at modtage regeringens redegørelse for, hvordan man vil implementere en strategi på området. Jeg håber virkelig meget, at den kommer i begyndelsen af det nye år, og jeg glæder mig vanvittig meget til at se, at SF bliver overhalet af regeringen. Det synes jeg vil være rigtig flot.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Vi vil også altid gerne overhale, men jeg bliver nødt til at understrege – fuldstændig i forlængelse af det, fru Anne Grete Holmsgaard har hørt mig sige i Finansudvalget, og som jeg til en vis grad kan fornemme har inspireret til beslutningsforslaget – at når jeg understregede, at vi er nået langt længere, er det bl.a., fordi vi ser det betydelig bredere i forlængelse af »IT for alle«.

Det er vigtigt at fastslå, for hvis det var således, at man kun tog et snævert område og ville iværksætte det, kunne det nok gå hurtigere end den tidshorisont, vi arbejder med. Vi lægger utrolig megen vægt på, at dels »IT for alle«, dels den i finansloven omtalte »IT i staten« bliver en helhed, som netop også kommer ud i de hjørner, fru Anne Grete Holmsgaard har været inde på i dag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Videnskab og Teknologi. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 29. november 2002, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.23